

Na temelju članka 28. stavka 1. Zakona o ravnopravnosti spolova (Narodne novine 82/08 i 69/17) i članka 6. Odluke o osnivanju Povjerenstva za ravnopravnost spolova Grada Zagreba (Službeni glasnik Grada Zagreba 20/13), Povjerenstvo za ravnopravnost spolova Grada Zagreba, na 1. sjednici, 2. listopada 2025., donijelo je

PROGRAM RADA

Povjerenstva za ravnopravnost spolova Grada Zagreba za 2026.

Uvodne napomene

Pravni okvir Programa rada Povjerenstva za ravnopravnost spolova obuhvaća Ustav Republike Hrvatske, Zakon o ravnopravnosti spolova, Zakon o suzbijanju diskriminacije, Nacionalni plan za ravnopravnost spolova do 2027., Zagrebačku strategiju zaštite od nasilja u obitelji za razdoblje od 2023. do 2025., Zagrebačku strategiju borbe protiv siromaštva i socijalne isključenosti od 2021. do 2025. i Akcijski plan Grada Zagreba za provedbu Europske povelje o ravnopravnosti žena i muškaraca na lokalnoj razini za razdoblje od 2021. do 2025.

Gradska skupština Grada Zagreba na 6. sjednici, 26. rujna 2013., donijela je Odluku o osnivanju Povjerenstva za ravnopravnost spolova Grada Zagreba (u daljnjem tekstu: Odluka).

Razlozi osnivanja Povjerenstva proizlaze iz članka 2. Odluke, a to su:

- promicanje ravnopravnosti spolova u Gradu Zagrebu;
- provedba Zakona o ravnopravnosti spolova i Nacionalnog plana za ravnopravnost spolova;

- izrada i provedba gradskih strateških dokumenata iz područja ravnopravnosti spolova.

Djelokrug rada Povjerenstva za ravnopravnost spolova Grada Zagreba proizlazi iz članka 3. Odluke, a to je sljedeće:

- predlaže Gradskoj skupštini Grada Zagreba donošenje općih akata iz područja ravnopravnosti spolova;

- izrađuje gradske strateške dokumente iz područja ravnopravnosti spolova;

- provodi mjere iz nacionalnih i gradskih strateških dokumenata iz područja ravnopravnosti spolova u kojima je nositelj te izrađuje izvješća o njihovu provođenju;

- predlaže Gradskoj skupštini Grada Zagreba financijski plan radi ostvarivanja programa rada Povjerenstva;

- razmatra prijedloge mjera i općih akata kojima se uređuju pitanja od značenja za ravnopravnost spolova što ih Gradskoj skupštini Grada Zagreba predlažu drugi ovlašteni predlagatelji;

- daje Gradskoj skupštini Grada Zagreba prijedloge i mišljenja iz područja ravnopravnosti spolova;

- potiče suradnju s povjerenstvima za ravnopravnost spolova gradova i županija u Republici Hrvatskoj, nevladinim udrugama za promicanje i zaštitu ženskih ljudskih prava te suradnju i razmjenu iskustava s odgovarajućim tijelima drugih zemalja;

- obavlja i druge poslove iz područja ravnopravnosti spolova.

Programske zadaće

Program rada Povjerenstva za ravnopravnost spolova Grada Zagreba obuhvaća sljedeća tematska područja i aktivnosti:

Promicanje ljudskih prava žena i rodne ravnopravnosti:

- podizanje razine znanja i svijesti u Gradu Zagrebu o Zakonu o ravnopravnosti spolova kojim su utvrđene opće osnove za zaštitu i promicanje ravnopravnosti spolova kao temeljne vrednote ustavnog poretka Republike Hrvatske i koji uređuje način zaštite od diskriminacije na temelju spola i stvaranje jednakih mogućnosti za žene i muškarce te o drugim antidiskriminacijskim zakonima;
- promicanje znanja i iskustva o ravnopravnosti spolova u suradnji s organizacijama civilnog društva;
- senzibiliziranje javnosti o postojanju višestruke diskriminacije po osnovi rase, etničke pripadnosti, boje kože, spola, jezika, vjere, političkog ili drugog uvjerenja, nacionalnog i/ili socijalnog podrijetla, imovnog stanja, članstva u sindikatu, obrazovanja, sporta, društvenog položaja, bračnog ili obiteljskog statusa, dobi, zdravstvenog stanja, invaliditeta, genetskog nasljeđa, rodnog identiteta, izražavanja i/ili seksualne orijentacije i svih drugih osnova;
- obilježavanje značajnih datuma kojima se podsjeća na položaj i doprinos žena u društvu;
- unaprjeđenje društvenog položaja žena pripadnica nacionalnih manjina, žena s invaliditetom, žena starije životne dobi i žena izbjeglica/migrantkinja/tražiteljica azila;
- provođenje aktivnosti vezanih za analizu proračuna iz rodne perspektive s ciljem utvrđivanja stvarnog utjecaja javnih prihoda i rashoda na muškarce i žene;
- predlaganje mjera za implementaciju rodnog proračuna u sve proračunske procese.

Aktivnosti:

- promicanje i uporaba rodno osjetljivog jezika u tijelima i dokumentima Grada Zagreba kao i u javnom govoru;
- provedba aktivnosti i kampanja u svrhu podizanja svijesti građana o štetnoj ulozi rodnih stereotipa i svih oblika diskriminacije, seksizma, homofobije i transfobije;
- provođenje istraživanja o položaju žena u društvu u suradnji s gradskim upravnim tijelima, stručnjakinjama/stručnjacima i organizacijama civilnog društva;
- sudjelovanje u kampanjama koje provode organizacije civilnog društva koje promiču ženska prava;
- obilježavanje Međunarodnog dana žena, Nacionalnog dana borbe protiv nasilja nad ženama, Međunarodnog dana borbe protiv nasilja nad ženama; Međunarodnog dana borbe protiv homofobije, bifobije i transfobije u suradnji s Gradskom koordinacijom za ljudska prava;
- edukacija članica i članova Povjerenstva te zaposlenica i zaposlenika gradske uprave Grada Zagreba za rodno osjetljivo upravljanje proračunskim sredstvima;
- izrada analitičke studije Proračuna Grada Zagreba iz rodne perspektive za 2025. godinu.

Promicanje jednakih mogućnosti na području rada:

- poticanje na uklanjanje svih oblika diskriminacije na području rada, nasilja na radnom mjestu, mobinga te seksualnog uznemiravanja na radnom mjestu;
- praćenje i promicanje mjera aktivne politike zapošljavanja žena s ciljem povećanja zaposlenosti žena u Zagrebu;
- promicanje usklađivanja privatnog, profesionalnog i društvenog života s posebnim naglaskom na ulogu muškaraca i očeva kao pružatelja njege članovima kućanstva ovisnima o tuđoj njezi, prilagođavanja radnog vremena, dostupnosti i priuštivosti jaslica i vrtića, produženog školskog boravka;
- poticanje i osnaživanje ženskog poduzetništva s osobitim naglaskom na edukaciju i financijske potpore;

- poticanje i predlaganje mjera za zapošljavanje i samozapošljavanje žena koje su preživjele nasilje;
- poticanje i predlaganje mjera za zapošljavanje i samozapošljavanje žena s invaliditetom;
- poticanje i predlaganje mjera za zapošljavanje i samozapošljavanje žena u mirovini;
- praćenje statističkih i drugih podataka o plaćama muškaraca i žena u Gradu Zagrebu te promicanje jednake plaće za jednak rad i rad jednake vrijednosti;
- suradnja sa sindikatima oko pitanja vezanih uz ravnopravnost i sigurnost žena na radnom mjestu;
- suradnja s organizacijama civilnog društva u osvještavanju žena i stvaranju uvjeta za promoviranje kulture poduzetništva i podržavanje novih projekata koji potiču poduzetništvo žena i samozapošljavanje.

Aktivnosti:

- analiza zapošljavanja žena s invaliditetom u Gradu Zagrebu;
- analiza zapošljavanja žena koje su preživjele nasilje kao i njihovo zapošljavanje nakon izlaska iz sigurnih kuća u Zagrebu;
- organizacija i sudjelovanje na sastancima, edukacijama i javnim tribinama sa sindikatima i drugim dionicima oko pitanja vezanih uz ravnopravnost i sigurnost žena na radnom mjestu.

Ravnopravnost u procesu odlučivanja u političkom i javnom životu:

- podizanje svijesti o važnosti uravnoteženja političke zastupljenosti obaju spolova u predstavničkim tijelima i izvršnim tijelima te provođenje Zakona o ravnopravnosti spolova;
- praćenje zastupljenosti i udjela žena u predstavničkim tijelima i izvršnim tijelima, upravljačkim tijelima u trgovačkim društvima i ustanovama u vlasništvu ili pretežitom vlasništvu Grada Zagreba;
- održavanje tribina, konferencija, kampanja o političkoj zastupljenosti žena u zakonodavnoj i izvršnoj vlasti na državnoj i lokalnoj razini.

Aktivnosti:

- izrada analize zastupljenosti žena i muškaraca pri imenovanju u upravljačka tijela u trgovačkim društvima i ustanovama u vlasništvu ili pretežitom vlasništvu Grada Zagreba.

Sprječavanje rodno utemeljenog nasilja:

- osvještavanje javnosti o uzrocima, pojavi, problemima i načinima suzbijanja rodno utemeljenog nasilja;
- podizanje svijesti o uzrocima i neprihvatljivosti svih oblika nasilja nad ženama i djevojkama/djevojčicama, uključujući nasilje u obitelji, te senzibiliziranje javnosti o nužnosti nulte tolerancije na sve oblike rodno utemeljenog nasilja;
- predlaganje mjera za poboljšanje uvjeta života i rada žena koje su preživjele nasilje s naglaskom na stambeno zbrinjavanje;
- osvještavanje javnosti o problemima nasilja nad dječacima, mladićima i muškarcima;
- osvještavanje javnosti o nasilju nad osobama starije životne dobi;
- osvještavanje javnosti o pojavi, problemima i posljedicama rodno utemeljenog nasilja nad LGBTIQ+ osobama u suradnji s Gradskom koordinacijom za ljudska prava.

Aktivnosti:

- suradnja s nadležnim gradskim uredom pri izradi i provedbi nove Zagrebačke strategije zaštite od nasilja nad ženama i u obitelji te doprinos izradi i provedbi Strategije istraživačkim podlogama;
- organizacija i sudjelovanje na sastancima, edukacijama i javnim tribinama s organizacijama civilnog društva i drugim dionicima koji se bave nasiljem nad ženama;
- u suradnji s nadležnim gradskim uredom izrada informativnih materijala o nasilju nad djevojčicama i ženama;
- praćenje i evaluacija mjere programa zbrinjavanja žena žrtava nasilja u gradske stanove.

Ravnopravnost u obrazovanju:

- poticanje na uključivanje u programe profesionalnog usmjeravanja, cjeloživotnog obrazovanja i osposobljavanja i profesionalnog razvoja žena na području Grada Zagreba;
- suradnja s gradskim ustanovama i organizacijama civilnog društva koje se bave obrazovanjem, posebice građanskim odgojem na području Grada Zagreba.

Aktivnosti:

- promoviranje važnosti stalnog obrazovanja i poticanje na dodatne edukacije za žene osobito u deficitarnim zanimanjima;
- praćenje implementacije sadržaja o rodnoj ravnopravnosti u programima građanskog odgoja i obrazovanja Škola i zajednica te Zajednica aktivnih građana.

Ravnopravnost u području zdravstvene zaštite:

- sudjelovanje u kampanjama o zdravstvenoj zaštiti i reproduktivnim pravima namijenjenima ženama i muškarcima, djevojčicama i dječacima, o ranom otkrivanju zloćudnih bolesti, o poticanju zdravog načina života i o posljedicama štetnih navika i raznih oblika ovisnosti;
- praćenje dostupnosti zdravstvenih usluga vezanih uz reproduktivna prava žena;
- predlaganje mjera za unaprjeđenje zdravstvene skrbi i edukacije djevojčica i djevojaka o seksualnom i reproduktivnom zdravlju;
- predlaganje mjera za unaprjeđenje brige o mentalnom zdravlju žena i djevojčica;
- predlaganje mjera za unaprjeđenje zdravstvene skrbi žena s invaliditetom;
- predlaganje mjera za unaprjeđenje zdravstvene skrbi žena starije životne dobi;
- predlaganje mjera za unaprjeđenje zdravstvene skrbi transrodnih i interseksualnih osoba u suradnji s Gradskom koordinacijom za ljudska prava.

Aktivnosti:

- analiza dostupnosti zdravstvenih usluga vezanih uz reproduktivna prava žena;
- analiza dostupnosti zdravstvene skrbi za žene s invaliditetom u Gradu Zagrebu;
- organizacija i sudjelovanje na javnim tribinama i skupovima o važnosti brige o mentalnom zdravlju Zagrepčanki i Zagrepčana.

Ravnopravnost u sportu:

- predlaganje mjera za postizanje uravnotežene zastupljenosti žena i muškaraca pri imenovanju u upravljačka tijela u trgovačkim društvima i ustanovama s područja sportskih djelatnosti u vlasništvu Grada Zagreba;

- praćenje dostupnosti sportske infrastrukture i sportskih aktivnosti za dječake/djevojčice i muškarce/žene te predlaganje mjera koje će sportašicama osigurati jednaku dostupnost sportske infrastrukture, sportskih aktivnosti i nagrađivanja;
- predlaganje mjera i aktivnosti s ciljem prevencije i suzbijanja rodno utemeljenog nasilja u sportu.

Aktivnosti:

- izrada istraživačkih podloga o rodnoj (ne)ravnopravnosti u sportu na području Grada Zagreba.

Međunarodna politika i suradnja:

- promoviranje suradnje s gradovima, regijama i državama na području ravnopravnosti spolova;
- razvijanje suradnje s Mrežom FemCities - Mrežom europskih gradova za ravnopravnost spolova;
- sudjelovanje na međunarodnim konferencijama čije su teme vezane za ravnopravnost spolova, zaštitu žena od svih oblika nasilja, zaštitu obitelji i djece te LGBTIQ+ osoba i njihovih obitelji.

Aktivnosti:

- sudjelovanje na konferencijama i sastancima koje organizira Mreža FemCities;
- sudjelovanje ili organizacija događanja, sastanaka, konferencija koje promoviraju ravnopravnost spolova.

Ostale zadaće

U svrhu provedbe politike ravnopravnosti spolova Povjerenstvo za ravnopravnost spolova Grada Zagreba u suradnji s gradskim upravnim tijelima osim navedenih aktivnosti provodit će i sljedeće mjere:

a) Analitičke mjere

- predlaganje izrade analiza vezanih uz ravnopravnost spolova;
- predlaganje da se podaci za izvješća koja pripremaju gradski uredi, zavodi i službe segregiraju po spolnoj zastupljenosti;
- praćenje statističkih podataka o položaju žena na tržištu rada (u vezi sa zapošljavanjem, napredovanjem, plaćama, preprekama s kojima se žene suočavaju u profesionalnom napredovanju - "stakleni strop" i "ljepljivi pod");
- praćenje i analiza statističkih podataka o siromaštvu žena;
- praćenje i analiza statističkih podataka o nasilju nad ženama;
- praćenje statističkih podataka prema kriterijima ravnopravnosti spolova, kao što je politička participacija žena u Gradu Zagrebu;
- praćenje i analiza podataka o nasilju i diskriminaciji LGBTIQ+ osoba u suradnji s Gradskom koordinacijom za ljudska prava.

b) Socijalne mjere

- predlaganje mjera za žurno stambeno zbrinjavanje žrtava obiteljskog nasilja i njihova implementacija;
- predlaganje mjera za organizaciju dostupnih predškolskih i školskih programa koji omogućuju ženama uključivanje i zadržavanje na tržištu rada;

- predlaganje mjera za poboljšanje skrbi o starim i nemoćnim članovima obitelji koje ženama omogućuju nesmetano uključivanje i zadržavanje na tržištu rada;
- predlaganje mjera za potporu samohranim roditeljima;
- predlaganje mjera za poboljšanje uvjeta života samaca;
- sudjelovanje i drugi oblici potpora projektima i kampanjama koji promiču ravnopravnost spolova;
- sudjelovanje na sastancima koordinacije županijskih povjerenstava radi unaprjeđivanja i usklađivanja aktivnosti te razmjene informacija i programa provedbe politike ravnopravnosti spolova na lokalnoj razini;
- sudjelovanje na konferencijama, radionicama i edukacijama namijenjenima radnim tijelima koja su osnovana za promicanje ravnopravnosti spolova.

Povjerenstvo za ravnopravnost spolova Grada Zagreba u ostvarivanju svojih zadaća surađivat će s nadležnim gradskim upravnim tijelima, resornim ministarstvima i državnim tijelima, organizacijama civilnog društva te informirati javnost o svojim inicijativama i djelovanju.

Prijelazne i završne odredbe

U slučaju donošenja novih dokumenata, Program rada Povjerenstva za ravnopravnost spolova za 2026. bit će dopunjen i usklađen s novim aktivnostima i mjerama.

Sukladno članku 6. Odluke o osnivanju Povjerenstva za ravnopravnost spolova Grada Zagreba ovaj se program zajedno s Financijskim planom radi ostvarivanja programa dostavlja Gradskoj skupštini Grada Zagreba na odobravanje.

PREDSJEDNICA POVJERENSTVA

Marina Ivandić, v.r.

KLASA: 024-01/25-005/96
URBROJ: 251-16-04/006-25-1
Zagreb, 2. listopada 2025.